

v imenu nas vseh. Domnevamo, da je pritisnila na deželnega šolskega nadzornika višja moč, da tako razdere vse delo za most, ki naj bi zvezal učiteljstvo in nadzornike v najboljši harmoniji v prid in prospeh vsemu šolstvu. Znano je, da gotovi krogi tega ne marajo, in prilika se je nudila, da se pretrga še ta vez zaupanja, ki je spajalo vse učiteljstvo z deželnim nadzornikom in da se še poglobi prepad, ki zeva med učiteljstvom in okrajnimi šolskimi nadzorniki.

Da ne vlada najboljše razmerje med učiteljstvom in okrajnimi nadzorniki v posameznih, rekli bi, v največ okrajih, je med nami in zgoraj predobro znano. Zgoraj, to vemo, pripisujejo to nesoglasje le krivdi učiteljstva. »Zgoraj« pravimo. Osvečimo malo to razmerje med gospodi c. k. okr. šol. nadzorniki in med siromašnim proletarijatom, med učiteljstvom!

Kaj so naši okrajni nadzorniki? Najbolje bo, če vsak vzame v roke zakonik in prebere dotični zakon, ki jasno govori o nalogi teh gospodov. Po tem zakonu bi morali biti nadzorniki v vseh zadevah učiteljstvu nekaki voditelji. Morali bi biti kot skrbni oče za vse in za posameznika. Obupajočim bi morali biti najboljši svetovalci in tolažniki. V spornih vprašanjih bi morali poseči vmes s svojo dobrohotno besedo, vsakemu bi morali prepustiti svobodno mnenje. Tega pa ti gospodje večinoma ne marajo in nočejo. Četudi izvečine prej sami učitelji, otrsejo kot nadzorniki šolski prah s sebe pretrgajo kolikor le mogoče vsako vez z učiteljstvom, dobro — da ne rečemo predobro — se zavedajoč svoje moči in oblasti nad podrejenimi. Da bi ti gospodje izkušali pridobiti v okrajih učiteljstvo zase, da bi mu bili s svojim koncilijantnim nastopom pri nadzorovanju, v osebem občevanju, v društvih in sploh pri vsaki priliki vodniki ter upoštevali le njegove želje, in te želje dalje navzgor priporočljivo izražali — to jim je ali preponiževalno ali pa tega ne smejo. In vendar, kakih zaslug bi si pridobil tak nadzornik! Koliko zla in nesoglasja bi na ta način odpravil! Učiteljstvo bi ga ljubilo, bi mu bilo vsestransko vdano, z veseljem bi sprejemalo njegove blagohotne nasvete ter se ravnalo po njih. Žal, trikrat žal, da ni tako!

To dobro razmerje, ki vlada med učiteljstvom in nadzorniki, je le navidezno, neodkritosrčno, prisiljeno. Učiteljstvo spoznava v njih nekake skrivne čuvaje, ki preže na vsak najmanjši njegov prestop in pregrešek in ga potem izrabijo v njemu v škodo. Učiteljstvo, odkrito povedano, se jih pri takih razmerah, če le mogoče, nekako ogiblje; njih navzočnost pri gotovih prilikah je nekaj morečega. In zakaj vse to? Odgovor je kratek in lahek: Zato, ker ti gospodje, četudi vzrasli med učiteljstvom, ne čutijo več z njim, nočejo pojmiti njega žalostnega položaja; ne vidijo njegovega zapostavljenja, so gluhi za zasmehovanje nasprotnikov; izkratka: nimajo več src! Odtod ta grozni prepad, ta disharmonija! In kje se je to pokazalo v lepši luči, ko ravno pri zadnji deželni učiteljski skupščini? Če bi čutili ti gospodje z učiteljstvom, bi smatrali za svojo sveto dolžnost, glasovati za nujni predlog o učiteljskih plačah. Stem bi si bili mnogo, mnogo pridobili med učiteljstvom. Mnogi izmed njih so stem celo sami prizadeti. Pa kaj jim bedal! Oni so to, kar drugi nismo in nikdar ne bomo — c. k. okr. nadzorniki. Pomisljijo pa naj oziroma bi bili lahko pomislili, da je na svetu vse minljivo, in tudi z nadzorniškega stolca vsak lahko zdrkne. Povemo pa iz vse duše, da bi nikdar tako ne ravnali, ko bi videli in vedeli za vso to bedo, ki vlada med nami, in naj bi nam tudi takoj v dvorani odvezli stol c. k. okr. šol. nadzornika. Z vso silo bi povzdignili glas: Vsak delavec je

vreden plačila in tudi učitelj. — Saj bi potem lahko obsedeli; nihče bi jih ne obsojal. Sedaj jih pa obsoja vse učiteljstvo. In vzemimo, da bi bili nadzorniki učiteljstvu to, kar mu je bil dozdej gospod deželni šolski nadzornik, morda bi ne bilo prišlo tako daleč. Učiteljstvo bi imelo vsaj v njih zaslombo in zaupanje vanje. A ker nima nobene zaslombe niti tam, kjer bi jo moralo v prvi vrsti imeti, se je oprijelo sredstev, ki sicer ne ugajajo nekaterim gospodom, ki jih pa odobrava vse zavedno ljudstvo in vsa inteligenca. Pritrjuje temu koraku vse že probujeno delavstvo, simpatizujejo z nami celo naši politični nasprotniki. Tako stojimo v močni falangi vsi učitelji in vse učiteljice s parolo: »Vsi za vsakega, vsak za vse!«

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jametvom.

Promet do konca meseca kimavca 1905 K 143.621.52.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Kam plovemo?!

Na Slovenskem Štajerskem »deluje« na neki prijazni dvorazrednici pomožni učitelj, ki je dovršil celo peti gimnazijski razred in se sedaj pripravlja za sposobnostni izpit. Možu s toliko naobrazbo pač ta izpit ne bo delal prav nikake težave, saj si ga dotična komisija najbrž ne bo upala temeljito izpraševati — iz samega respekta pred njim.

Štirje gimnazijski razredi navadno zadoščajo, da pride dijak v prvi letnik učiteljskega, ni li potem naravno, če postane petošolec kar definitivni učitelj, ne da bi obiskoval učiteljskega? Ko bi šel iz 4. razreda v učiteljskega, bi moral tam še štiri leta trgati hlače; za stanovanje i dr. trošiti svoj denar itd. Tako pa gre samo še eno leto v gimnazij, potem vstopi v prakso kot pomožni učitelj in čez tri leta lahko postane definitivni učitelj. Ni mu bilo treba trošiti svojega denarja za nadaljne študije, še plačilo je dobival in vrhutega doseže definitivnost dve leti poprej. To je gotovo praktično — za njega, če se mu posreči.

A šalo na stran! Da bi ne imeli podatkov iz popolnoma zanesljivih virov, bi tega ne verjeli. A tako se moramo vprašati: kako je mogel dotični nadzornik nastaviti pomožnega učitelja s tako pomanjkljivo naobrazbo? Kakšen pojem ima g. nadzornik o učiteljstvu sploh, ako hoče take osebe riniti v naš stan? Hoče li imeti same figure, ki bodo mehanično izvrševali njegove ukaze?

Naše mnenje je, da bi moralo protestirati vse učiteljstvo proti takim činom, a vsak krajni, posebno pa še okrajni šolski svet bi se moral takih učnih oseb braniti. Če smo prav poučeni, je dotični nadzornik pri uradni skupščini slovesno obljubil, da ne bo več uporabljal pomožnih učiteljev z nedostatno naobrazbo.

Pikre besede nam slijo v pero, pa bodi tega dovolj! Ako zvemo še kaj sličnega, bomo govorili jasneje in odločneje!